

Sarajevo, 12.12.2016. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.12.2016.- 09.12.2016.

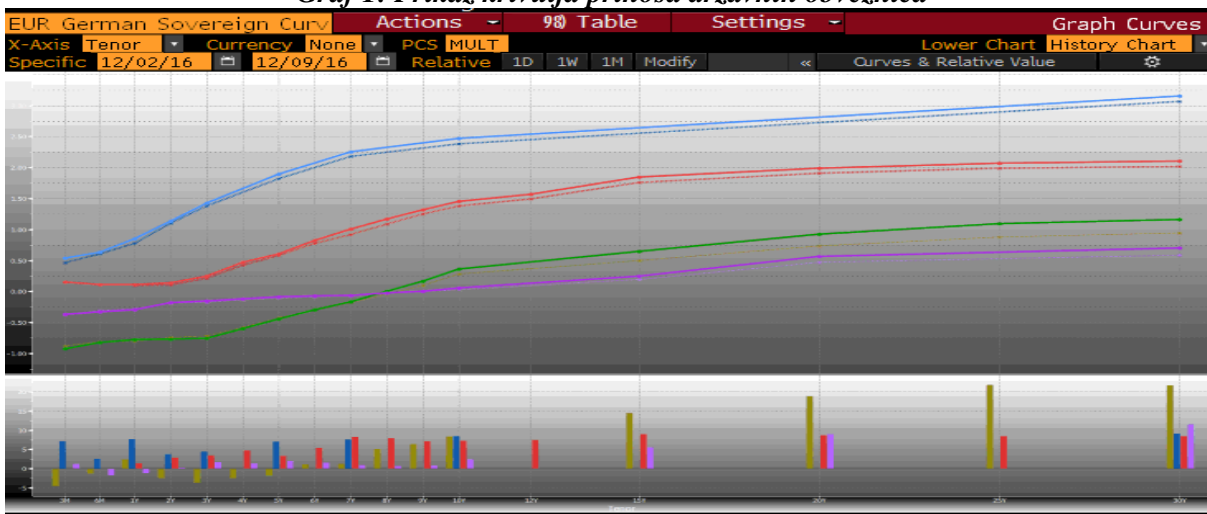
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16		2.12.16	-	9.12.16	
2 godine	-0,74	-	-0,75	↘	1,10	-	1,13	↗	0,11	-	0,14	↗	-0,18	-	-0,18	→
5 godina	-0,42	-	-0,44	↘	1,82	-	1,89	↗	0,58	-	0,61	↗	-0,10	-	-0,08	↗
10 godina	0,28	-	0,37	↗	2,38	-	2,47	↗	1,38	-	1,45	↗	0,04	-	0,06	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.12.16	-	9.12.16	
3 mjeseca	-0,881	-	-0,927	↘
6 mjeseci	-0,814	-	-0,827	↘
1 godina	-0,786	-	-0,762	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.12.2016. godine (pune linije) i 02.12.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Kretanje prinosa obveznica eurozone je, kao i tjedan ranije, tijekom proteklog tjedna bilo volatilno usljed održavanja sjednice UV ECB-a. Na tjednoj razini prinosi kraćeg i srednjeg roka dospelja su uglavnom blago smanjeni, dok je veći pad bio izražen kod obveznica Italije i Španjolske. Prinosi obveznica dužeg roka dospelja su povećani u odnosu na prethodni tjedan, a ovaj rast je najviše bio izražen kod italijanskih obveznica, usljed političke neizvjesnosti nakon održanog referenduma u Italiji, kao i zbog približavanja roka za dokapitalizaciju Banca Monte dei Paschi. ECB je, u skladu sa očekivanjima, zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%), a najveće iznenađenje je bila odluka o produženju trenutnog programa kvantitativnih olakšica za dodatnih 9 mjeseci, nakon ožujka 2017. godine (do kraja 2017. godine), u odnosu na očekivanih 6 mjeseci, kao i to da će počevši od travnja 2017. godine mjesečni iznos kupovina obveznica biti smanjen na 60 milijardi EUR sa sadašnjih 80 milijardi EUR. Također, odluka ECB-a da se ostavlja mogućnost za kupovinu obveznica koje nose prinose niže od aktualne

kamate po kojoj ECB prihvata depozite (-0,40%), odnosno sa dospijecem i od 1 godine, doprinijela je padu prinosa obveznica kraćeg roka dospijeca. Objavljene su i nove prognoze prema kojima se očekuje da će stopa inflacija u eurozoni u 2016. godini iznositi 0,2%, u 2017. godini 1,3%, u 2018. godini 1,5%, te u 2019. godini 1,7%. U odnosu na prethodne, prognoze za 2017. i 2018. godinu su blago povećane za 0,1%, dok su prvi put objavljene prognoze za 2019. godinu, a koje ukazuju na to da se ni u naredne dvije godine ne očekuje dostizanje ciljane razine inflacije od oko 2%. Prognoze rasta GDP-a eurozone za 2016. i 2017. godinu iznose 1,7%, a za 2018. i 2019. godinu 1,6%. Predsjednik ECB-a Draghi je još jednom ponovio da su izgledi gospodarskog rasta eurozone izloženi silaznim rizicima.

Rejting agencija Moody's je zadržala rejting Italije nepromijenjen (Baa2), ali su izgledi rejtinga smanjeni na „negativan“ sa „stabilan“. Njemačka je po rekordno niskom prinosu (-0,71%) emitirala dvogodišnje obveznice. Španjolska je, također, po rekordno niskom prinosu (-0,327%) emitirala šestomjesečne trezorske zapise, te jednogodišnje trezorske zapise (-0,229%), što je nešto iznad rekordno niskog prinosa ostvarenog na aukciji u studenome (-0,248%). Francuska je po rekordno niskim prinosima emitirala tromjesečne (-0,751%) i šestomjesečne (-0,732%) trezorske zapise, kao i jednogodišnje trezorske zapise po nešto većem prinosu od -0,665%. Nizozemska je emitirala tromjesečne (-0,804%) i šestomjesečne (-0,79%), a ESM po rekordno niskom prinosu (-0,698%) tromjesečne trezorske zapise.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks– EZ	STUDENI	54,1	53,9	53,3
2.	GDP – EZ (tromjesečno)	III tromjesečje	0,3%	0,3%	0,3%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora - EZ	PROSINAC	14,3	10,0	13,1
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	LISTOPAD	1,7%	2,4%	1,0%
5.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	LISTOPAD	1,4%	0,5%	0,6%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	1,6%	1,2%	1,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	LISTOPAD	-0,6%	-1,8%	-1,1%
8.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	LISTOPAD	-	3,5%	3,7%
9.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	LISTOPAD	1,6%	6,3%	2,9%
10.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR)	STUDENI	-	-17,13	-14,41
11.	Bilanca proračuna – Francuska (u milijardama EUR)	LISTOPAD	-	-85,5	-83,0
12.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	LISTOPAD	-4,35	-5,20	-4,79
13.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	LISTOPAD	22,0	19,3	24,2
14.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno)	III tromjesečje	11,6%	11,6%	11,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili rast za tri do devet baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Pozornost sudionika na financijskim tržištima je tijekom proteklog tjedna bila usmjerena na događanja u eurozoni, odnosno na sastanak UV ECB-a, koji je održan u četvrtak. Tijekom ovog tjedna se održava sastanak FOMC-a, a sudionici na tržištu očekuju da će FED-ova referentna kamatna stopa biti povećana za 25 baznih bodova, na razinu od 0,50% do 0,75%.

Predsjednik FED-a iz Njujorka Dudley je izjavio da je izbor Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a „značajno“ povećao neizvjesnost vezano za politiku koju će voditi, da je previše rano za FED da procijeni da li će trebati prilagođavati postojeći plan postupnog povećanja referentne kamatne stope, te je naveo da bi sačekao jasniju sliku o fiskalnoj politici koja će biti vođena u narednom razdoblju. Što se tiče stanja u domaćem gospodarstvu, Dudley je naveo da očekuje dalji rast zarada zaposlenih, te da će poboljšanje stanja na tržištu rada utjecati na rast stope inflacije. Međutim, njegov kolega iz Čikaga Evans je izjavio da su uvjeti na tržištu rada „pooštreni“, da je rast zarada zaposlenih spor, kao i da je rast stope inflacije previše spor, te je sugerirao da smatra da bi FED trebao povećavati referentnu kamatnu stopu sporijim tempom.

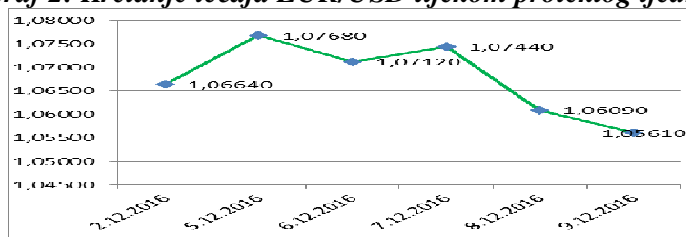
Američki dionički indeksi su krajem proteklog tjedna zabilježili rast na rekordno visoke razine, te je indeks Dow Jones trgovanje u petak završio na razini od 19.756,85 bodova, a dionički indeks S&P 500 na razini od 2.259,53 boda.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (milijardi USD)	LISTOPAD	-42,0	-42,6	-36,2
2.	Potrošački krediti (milijardi USD)	LISTOPAD	18,65	16,02	21,80
3.	Tvorničke porudžbine (M/M)	LISTOPAD	2,6%	2,7%	0,6%
4.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M)	LISTOPAD	3,4%	4,6%	4,8%
5.	PMI indeks uslužnog sektora	STUDENI	54,9	54,6	54,8
6.	ISM indeks uslužnog sektora	STUDENI	55,5	57,2	54,8
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	03. PROSINCA	255.000	258.000	268.000

Tijekom proteklog tjedna USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/USD smanjen sa 1,0664 na 1,0561, koliko je zabilježeno na zatvaranju tržišta u petak, te se nalazi blizu najniže razine od kolovoza prošle godine.

Graf 2: Kretanje tečaja EUR/USD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Zastupnici Donjeg doma Parlamenta su podržali premijerku May vezano za povlačenje članka 50. Lisabonskog ugovora do 31. ožujka 2017. godine. Vrhovni sud i dalje vodi raspravu oko legitimiteta povlačenja članka 50. Lisabonskog ugovora, te postoji mogućnost da će donijeti odluku da ministri treba da donesu zakon koji bi trebao da odobri Parlament prije legalnog pokretanja ovog članka.

Zamjenik kancelara Njemačke Gabriel je izjavio da održavanje preduge veze sa Velikom Britanijom, kao i njeno vezivanje za EU, neće biti jednostavno. Gabriel je signalizirao da proširenje neizvjesnosti, koja dolazi kao rezultat određivanja vremena početka procesa formalnog napuštanja EU, što je prognozirano za kraj ožujka, možda može uzrokovati ekonomske probleme s obzirom na to da se do sada nije iskusio snažan učinak Brexita.

Guverner BoE Carney je upozorio da zemlje eurozone i dalje imaju još dosta toga da urade kako bi osigurale preživljavanje jedinstvene valute. Što se tiče Velike Britanije, Carney je izjavio da je nevjerovatno da realni prihod nije povećan posljednjih deset godina, te da je Velika Britanija iskusila prvu "izgubljenu dekadu" ekonomskog rasta u posljednjih 150 godina.

Građani Velike Britanije očekuju da bi inflacija mogla zabilježiti oštar rast u narednim godinama, kao posljedica deprecijacije GBP kao i rezultat špekulacija da bi BoE mogla povećati referentnu kamatnu stopu. Istraživanje koje je provedeno u studenom je pokazalo da građani očekuju da će inflacija u narednih 12 mjeseci biti povećana na 2,8%, dok su rezultati istraživanja, provedenog u kolovozu, pokazali da bi inflacija mogla iznositi 2,2%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (promjena u mil USD)	STUDENI	-	-1.826	-1.156
2.	PMI uslužni sektor	STUDENI	54,0	55,2	54,5
3.	PMI kompozitni indeks	STUDENI	54,6	55,2	54,7
4.	Halifax cijene kuća (M/M)	STUDENI	0,2%	0,2%	1,5%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G)	LISTOPAD	0,5%	-1,1%	0,4%
6.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G)	LISTOPAD	0,7%	-0,4%	0,1%
7.	NIERS procjena GDP-a	STUDENI	0,4%	0,4%	0,4%
8.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	LISTOPAD	-11,800	-9,711	-13,832

9.	Građevinski sektor (G/G)	LISTOPAD	-0,1%	0,7%	2,5%
----	--------------------------	----------	-------	------	------

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EUR/GBP je zabilježio pad sa razine od 0,83895 na razinu od 0,83881, dok je tečaj GBP/USD smanjen sa razine od 1,2729 na razinu od 1,2572.

JAPAN

Japan razmatra mogućnost dodatne emisije obveznica za pokriće proračunskog deficita u sumi od oko 1,9 bilijuna JPY, a sa ciljem neutraliranja očekivanog nedostatka prihoda po osnovi poreza, tijekom tekuće fiskalne godine koja se završava u ožujku 2017. godine. Ovaj plan će biti uključen u treći rebalans proračuna koji bi tijekom ovog mjeseca trebalo da odobri Kabinet Vlade.

Guverner BoJ Kuroda je pozvao kompanije da pojačaju investicije, ističući da se ekonomija nalazi u kritičnoj fazi izlaska iz deflacije. Kuroda je istakao da se globalna ekonomija i dalje suočava sa elementima značajnih neizvjesnosti, poput novoizabranog predsjednika SAD-a Trumpa i njegove politike, te budućih izbora u Europi. Zamjenik ministra inozemnih poslova Asakawa je izjavio da sama monetarna politika nije dovoljna da izliječi deflaciju, pozivajući premijera Abea na ubrzanje napora restrukturiranja ekonomije. Asakawa je istakao da smatra da je tržište trenutačno relativno stabilno, ali da postoje neizvjesnosti izazvane političkim situacijama nakon referenduma u Italiji i izbora u SAD-u.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

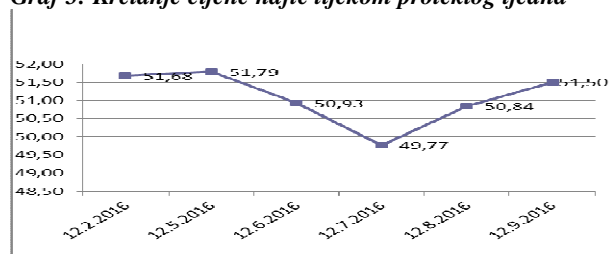
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI uslužni sektor	STUDENI	-	51,8	50,5
2.	PMI kompozitni indeks	STUDENI	-	52,0	51,3
3.	Povjerenje potrošača	STUDENI	42,8	40,9	42,3
4.	Vodeći indeks P	LISTOPAD	101,4	101,0	100,3
5.	Koicidirajući indeks P	LISTOPAD	114,1	113,9	112,7
6.	Tekući račun (u mlrd JPY)	LISTOPAD	1.545,0	1.719,9	1.821,0
7.	GDP (Q/Q) F	III TROMJESEČJE	0,50%	0,30%	0,50%
8.	Monetarni agregat M2 (G/G)	STUDENI	3,7%	4,0%	3,7%
9.	Monetarni agregat M3 (G/G)	STUDENI	3,2%	3,4%	3,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EUR/JPY zabilježio rast sa razine od 121,08 na razinu od 121,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USD/JPY povećan sa razine od 113,51 na razinu od 115,32.

NAFTA I ZLATO

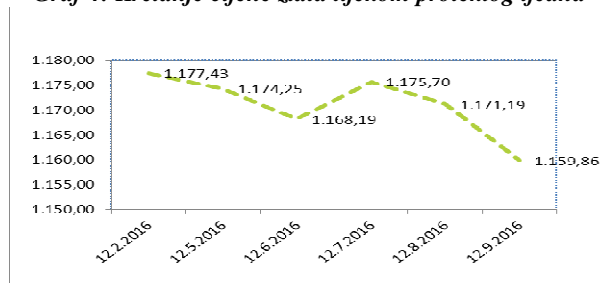
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak iznosila 51,68 USD (48,46 EUR). Početkom proteklog tjedna na tržištu su se pojavile špekulacije o tome da zemlje proizvođači nafte neće ispuniti obećanje o dogovorenom obujmu smanjenja proizvodnje nafte. To je utjecalo na smanjenje cijene ovog energenta. Osim toga, na smanjenje cijene nafte utjecalo je i to što su mnogi investitori vršili prodaju ovog energenta sa ciljem realizacije profita, nakon što je cijena nafte tijekom trgovanja u ponedjeljak dostigla najvišu razinu od srpnja prošle godine (51,79 USD). Tijekom proteklog tjedna priopćeno je da su tjedan ranije zalihe nafte SAD-a smanjene za 2,4 milijuna barela na tjednoj razini. Tijekom trgovanja u četvrtak cijena nafte je bilježila rast, koji je potaknut objavljivanjem informacije da je Kina tijekom studenog povećala uvoz ovog energenta. Sudionici na tržištu nafte su sa pozornošću iščekivali rezultate sastanka predstavnika proizvođača nafte o detaljima ranije dogovorenog smanjenja obujma proizvodnje nafte. Predstavници zemalja članica OPEC-a i drugih proizvođača nafte su tijekom vikenda postigli konačan dogovor da će zemlje članice OPEC-a smanjiti proizvodnju nafte od siječnja za 1,2 milijuna barela na dnevnoj razini, a ostale zemlje za oko 600.000 barela. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 51,50 USD (48,76 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.177,43 USD (1.104,12 EUR). Kretanje tečaja EUR/USD, ali i očekivano povećanje FED-ove referentne kamatne stope su tijekom proteklog tjedna utjecali na kretanje cijene monetarnog zlata. Cijena ovog plemenitog metala je tijekom trgovanja u ponedjeljak i utorak bilježila smanjenje, ali je pod utjecajem deprecijacije USD u odnosu na EUR, povećana tijekom trgovanja u srijedu. Nakon sastanka UV ECB-a, koji je održan u srijedu, cijena jedne fine unce zlata je smanjena, a USD je značajno aprecirao u odnosu na EUR, nakon što je iz ove institucije priopćeno da je produženo trajanje programa kvantitativnih olakšica za devet mjeseci, ali u obujmu od 60 milijardi EUR mjesečno, sa primjenom od travnja. Aprecijacija USD i smanjenje cijene zlata je nastavljeno i tijekom trgovanja u petak, a tražnja za rizičnijom financijskom aktivom je utjecala na smanjenje cijene ovog plemenitog metala. Američki dionički indeksi Dow Jones i S&P 500 su tijekom trgovanja u petak povećani na nove rekordno visoke razine, što negativno utječe na cijenu ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.159,86 USD (1.098,25 EUR), te se i dalje nalazi na najnižoj razini od veljače.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.